

XXIII.

B e t æ n k n i n g

over

Forslag til Lov angaaende Børns og unge Menneskers Arbejde i Fabrikker og Værksteder m. m.

(Afgiven af Folkethingets Udvalg den 12te Marts 1873.)

Lovgivningsmagten har hidtil ikke befattet sig synderlig med at give Negler eller Bestemmelser paa det Omraade, som nærværende Lovforslag omfatter, vel nærmest af den Grund, at vort Fædreland hidindtil har været saa heldig stillet, at det ikke har været fornødent. Kan det derfor med en vis Ret siges, at „Omraadet er nyt“, saa gjælder dette ingenlunde den almindelige Tanke i Lovforslaget — at beskytte de Svage og Umyndige — Noget, der til enhver Tid har været anset for en Samfundspligt i vort Fædreland. Spørgsmaalet, som Udvalget har maattet opfatte, bliver da dette: Er det nu paa Tid, at Lovgivningsmagten griber ind i Forhold og paa Omraader, som hidtil have været overladte til deres egen Udvikling? Udvalget har ikke kunnet eller turdet besvare dette benegtede. Vel har man sagt, at det ikke er bevist eller oplyst, at Børn, som arbejdede i Fabrikkerne, vare mere sygelige, mindre livlige eller vel oplærte, end den øvrige Arbejdsclasses Børn. Dette er nu vel tilfældigt, at der ikke foreligger saadanne positive Oplysninger for vort Fædrelands Bedkommende — vi antage, dels fordi man overhovedet ikke har sysselsat sig med at skaffe dem til Veie, og dels fordi, at det først er i de sidste Aar, at den industrielle Virksomhed hos os har taget noget betydeligt Opsving. Fra Fabriklande foreligger der imidlertid mere end tilstrækkelig Oplysning; saaledes heder det i en paalidelig Beretning fra England, at Levessaadsynligheden var meget kortere for den Klasse, der som Børn eller unge Mennesker havde arbejdet overdrevent i Fabrikkerne, end for de øvrige Samfundsklassers Bedkommende. I Frankrig har Udskrivningen til Havren vist det slaaende Resultat, at i Fabrikdistrikterne hened Halvdelen af de unge Udskrevne blive kasserede for Undermaal og Legemsuvaghed, medens i Landdistrikterne kun mellem $\frac{1}{4}$ og $\frac{1}{8}$ have lignende Feil. De samme Aarsager maa overalt under

lige Forhold have de samme Virkninger, hvorfor der heller ingen Grund er til at antage, at disse i vort Fædreland ville udeblive, naar hine enten indtræde, eller muligvis alt ere tilfæde. Af Professor Hornemanns Skrift: „Om Børns Anvendelse i Fabrikkerne“ ses det, at i de 45 Fabrikker, fra hvilke han har nogenlunde paalidelige Oplysninger, er Arbejdernes Tal 4,297, og blandt disse er der 886 Børn eller noget over 20 pCt. Det ses endvidere, at der blandt de 886 Børn findes 134, som ere under 10 Aar gamle — og ikke saa, der kun ere 6—7 Aar gamle. Naar nu berømte og menneskekærlige Læger saavel som Andre, der have havt Leilighed til at sysselsætte sig med disse Forhold, erklære, at det Arbejde af den Art og i den Mæder, om hvilket her er Tale, er lige fordærveligt for Børnenes legemlige og aandelige Udvikling, da tør det ikke negtes, at der er Grund nok for Lovgivningsmagten til at træde ordnende til, da Samfundet ingenlunde kan være tjent med, at der opdrages enten en sygelig eller uoplyst Slægt. Udvalget maa anse det for et Gode, at nærværende Lovforslag er fremkommet paa en Tid, da vi endnu ikke i nogen betydelig Grad have mærket de sørgelige Følger af Børneanvendelse i Fabrikkerne, som man andetheds har iagttaget. Man maa billige, at Forslaget sætter Aldersgrænsen for Børnenes Arbejde til 10 Aar, og flere Medlemmer ville end ikke benegte, at der gives ikke saa Børn, for hvilke det ingenlunde vilde være skadeligt, om de endog noget før den nævnte Aldersgrænse kom til at deltage i Arbejdet; hvorimod idetmindste et Medlem finder det i og for sig rettest at sætte Grænsen for Børns Arbejdsfærdighed til det fyldte 12te Aar. Udvalget kan dog i det Hele gjøre følgende Ord af Dr. Hornemann til sine: „I og for sig er Børns Anvendelse i Industriens Tjeneste indirekte et Gode; thi der kan ikke være Spørgsmaal om, at